

Helsingin yliopiston kirjaston karttakokoelmat

[04/04](#)

Helsingin yliopiston kirjaston kansalliset kartta-aineistot on saatu vapaakappaleina. Ulkomaiset kartat ja atlakset on hankittu tai saatu lahjoituksina. Erityisesti Suomea kuvaavat kartat kautta aikojen ovat olleet hankinnan kohteina. Kansainvälisesti merkittävimmät kokoelmat ovat kartografian historian tutkijoiden kokoamia yksityiskokoelmia. Kokoelmissa on myös kartografian historian tärkeimpiä teoksia.

Kirjaston karttakokoelmat:

- kansalliskokoelman kartat
- humanistisen kokoelman kartat
- slaavilaisen kirjaston kartat
- käsikirjoituskokoelman kartat
- A.E. Nordenskiöldin kokoelman kartat
- Ministeri Carl Enckellin karttakokoelma

Lisäksi karttoja ja kartastoja on eräissä erikoiskokoelmissa.

Kansalliskokoelman kartat

Kansalliskokoelman kartat muodostavat Suomessa painetut ja ulkomailla painetut Suomea kuvaavat kartat, kartastot, seinä- ja pikkukartat kuten matkailukartat. Ne löytyvät FENNICA-tietokannasta vuodesta 1967 lähtien. Myös painetusta Suomen kansallisbibliografiassa vuoteen 1994 saakka kartat ovat omana aakkosellisena ryhmänään.

Ennen vuotta 1810 julkaistut kartat on mikrokuvattu, ks. luettelo: Kansalliskokoelman mikrokuvatut kartat ennen vuotta 1810. Toim. Anna-Maija Pietilä. Helsinki 1994.

Humanistisen kokoelman kartat

Humanistinen kokoelma sisältää ulkomaisia maantieteellisiä karttoja ja kartastoja, temaattisia karttoja, merikarttoja sekä tähtikarttoja. Ne löytyvät HELKA-tietokannasta. Ennen vuotta 1956 painetut atlakset löytyvät kuvateosten luettelosta, joka sijaitsee kupolialissa sekä erikoislukusalissa olevasta luettelosta.

Slaavilaisen kirjaston kartat

Slaavilaisen kirjaston painetut kartat on saatu vapaakappaleina Venäjän kirjapainoilta vuosina 1828-1917 sekä Suomessa toimineiden venäläisten varuskuntien ja koulujen kokoelmista. Kokoelmasta on alueittain järjestetty kortisto.

Käsikirjoituskokoelman kartat

Käsikirjoituskokoelman kartat kuuluvat yleensä eri jäämistökokoelmiin muun aineiston yhteyteen. Kartoista on luettelo kirjaston erikoislukusalissa: Käsikirjoituskokoelman karttaluettelo. Luettelo n:o 582.

A. E. Nordenskiöldin kokoelma

A.E. Nordenskiöldin (1832-1901) maantieteellisen ja kartografisen kirjallisuuden kokoelmassa on pääasiassa ennen vuotta 1800 julkaistua aineistoa. Kokoelma on ainutlaatuisuutensa vuoksi liitetty Unescon [Memory of the World](#) -rekisteriin.

Kokoelman kirjat ja kartastot on luetteloitu HELKA-tietokantaan. Atlaksiin ja kirjoihin sisältyvistä kartoista on tieteellinen luettelo: The A.E. Nordenskiöld Collection in the Helsinki University Library. Annotated Catalogue of Maps made up to 1800. Vol. I-V. (By Ann-Mari Mickwitz, Leena Miekkaavaara, Tuula Rantanen ja Cecilia af Forselles-Riska). Helsinki 1979-1995.

A.E. Nordenskiöldin kokoelman karttojen pohjalta on tehty useita näyttelyitä, julkaisuja sekä cd-rom, jota voi ostaa kirjaston eteisestä. Karttoja on myös digitoitu [HELMI-tietokantaan](#).

Ministeri Carl Enckellin karttakokoelma

Suomen karttakuvan kehitys ennen vuotta 1800 on edustettuna Carl Enckellin (1876-1959) kokoelmassa. Suomi, Pohjoismaat, pohjoiset napa-alueet, Baltia ja Venäjä ovat keskeisiä alueita. Kokoelmassa on noin 600 painettua irtokarttaa. Näistä yli sata kuvaa Venäjää.

Kokoelman kartat on mikrokuvattu ja tallennettu optiselle videolevyille, jossa kartat ovat nähtävissä kokokuvina sekä osasuurennuksina.

Karttojen käyttö

- Karttoja ja atlaksia voi lainata kirjaston Fabianian erikoislukusaliin, jossa ovat myös Ministeri Carl Enckellin videolevy laitteistoinen ja Terra Cognita -cd-rom.
- Vapaa [HELMI-kuvatietokanta](#) sisältää valikoiman kirjaston vanhoja karttoja.

 [HYKin karttakokoelmat](#)

Lisätietoja:
hyk-karttapalvelut@helsinki.fi
tai hyk-erik@helsinki.fi

Anna-Maija Pietilä
kirjastonhoitaja
Helsingin yliopiston kirjasto
puh. 191 22732
anna-maija.pietila@helsinki.fi